

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 5-6 grudnia 2016 r. na kierunku „socjologia” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: ks. dr hab. Tadeusz Bąk - ekspert PKA

członkowie:

1. dr hab. Leon Szot – ekspert PKA

2. dr hab. Monika Podkowińska – ekspert PKA

3. dr hab. Kamil Kardis – ekspert ds. międzynarodowych

4. Artur Gawryszewski – ekspert ds. WSZJK

5. Julia Sobolewska – przedstawiciel PSRP

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *socjologia* prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. W wyniku poprzedniej oceny (2010 r.), nie sformułowano uwagi czy też zaleceń, a kierunek został oceniony pozytywnie.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego (dalej w tekście: ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, w tym z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy ZO.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych	X				
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami

kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla

studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena spełnienia kryterium 1 - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni. *Posłannictwem Uniwersytetu jest kształcenie cenionych absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy oraz wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów.* Widoczne jest to w zarysowanych celach kształcenia na kierunku socjologia, do których zaliczyć można przygotowywanie studentów do wyzwań, jakie stawia im świat społeczny oraz rozwój gospodarczy, poprzez wyposażenie młodych ludzi w wiedzę, umiejętności, kompetencje niezbędne na rynku pracy.

Program realizowany na kierunku „**Socjologia**” na **Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego**, spełnia wymagania w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia. W ramach Jednostki podpisano umowy o współpracy międzynarodowej, których celem jest: wymiana pracowników i studentów; dzielenie się doświadczeniami dotyczącymi różnorodnych obszarów szkolnictwa wyższego; dzielenie się wynikami badań naukowych prowadzonych w jednostkach; krótkoterminowe projekty badawcze; współpraca i wymiana w dziedzinie wykładów, seminariów i konferencji; warsztaty i seminaria studentów; wymiana doktorantów; wymiana doświadczeń w metodach nauczania.

1.2

Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy, co bezpośrednio wynika ze Strategii Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku

2020: *Ścisła współpraca Uniwersytetu z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza będzie zorientowana na obopólne korzyści w wymiarze intelektualnym, kulturowym, gospodarczym i społecznym. Uniwersytet, stając się ośrodkiem integrującym interdyscyplinarną działalność naukowo-badawczą, będzie służył regionowi swoim kapitałem intelektualnym i zasobami badawczymi. Będzie dbał o rozwój i promowanie nauki wśród mieszkańców Pomorza.*

Warto podkreślić, iż plany rozwoju kierunku w sferze kształcenia są zgodne z wynikami badań socjologicznych, które odnoszą się do skutków mobilności przestrzennej, zmian uczestnictwa w kulturze, ruchów społecznych oraz samorządności.

1.3

Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, dyscypliny: socjologia

1.4

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru nauk społecznych. Ponadto należy podkreślić, iż efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów wiedzy i umiejętności badawczych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Studenci ocenianego kierunku zdobywają między innymi wiedzę i umiejętności dotyczące metod badań socjologicznych, a także analizy i interpretacji danych o świecie społecznym.

1.5

Program studiów dla ocenianego kierunku, a także organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

1.5.1

Wydział Nauk Społecznych nie prowadzi studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

1.5.2

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia a także uwzględnia aktualny stan wiedzy z zakresu socjologii. Jeśli chodzi o zajęcia realizowane na pierwszym stopniu studiów, to obejmują one między innymi klasyczne i współczesne teorie socjologiczne, zróżnicowanie społeczne, mikrostruktury oraz wiedzę o społeczeństwie polskim i procesach globalizacji. Warto zauważyć, iż w nawiązaniu do koncepcji programowej pogłębiane są kwestie i tematy odnoszące się do mobilności i zmiany społecznej, zwłaszcza w ramach antropologii społecznej, socjologii rodziny, etniczności i problemów współczesnych migracji. Szczególny nacisk położony jest na pakiet przedmiotów metodologicznych. Na drugim stopniu studiów szczególne miejsce zajmują zagadnienia poruszane w ramach modułów specjalnościowych, takich jak socjologia miasta, kultury, gospodarki, życia codziennego, problemów społecznych i analizy danych.

1.5.3.

Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami co potwierdzają między innymi przeprowadzone hospitacje w dniu 05.12.2016r. Ponadto wykorzystywane metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W przypadku studiów pierwszego stopnia studenci zdobywają wiedzę i umiejętności niezbędne do formułowania i analizy problemów badawczych, doboru metod i narzędzi badawczych czy opracowania i prezentacji

wyników badań. Na studiach pierwszego stopnia realizowane są między innymi takie przedmioty jak *Metodologia badań surveyowych*, *Metodologia badań jakościowych*, *Projekty badawcze*, zaś na studiach drugiego stopnia między innymi *Badania jakościowe w socjologii*, *Konstruowanie kwestionariuszy*, *Metody pomiaru i skalowania*, *Metodologia badań przez Internet*.

1.5.4.

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia zdefiniowanych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS. W przypadku studiów pierwszego stopnia – czas trwania kształcenia to:

studia stacjonarne: 6 semestrów (2190h + 120h praktyk – odpowiada to 180 punktom ECTS).

studia niestacjonarne: 6 semestrów (1100h + 60h praktyk – odpowiada to 180 punktom ECTS)

Proces kształcenia na studiach drugiego stopnia obejmuje:

studia stacjonarne: 4 semestry (840h – odpowiada to 120 punktom ECTS)

studia niestacjonarne: 4 semestry (930h – odpowiada to 120 punktom ECTS)

1.5.5.

Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie nauk społecznych więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. Dla studiów pierwszego stopnia to 92 punkty ECTS, zaś dla studiów drugiego stopnia to 61 punktów ECTS.

1.5.6.

Na Uniwersytecie Gdańskim, studenci kierunku socjologia mają zapewnioną elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze większym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku.

Studenci studiów pierwszego stopnia obok przedmiotów fakultatywnych (16 punktów ECTS), mają do wyboru moduły specjalnościowe (31 punktów ECTS) oraz seminarium licencjackie (14 punktów ECTS). W przypadku studiów drugiego stopnia obok możliwości wyboru modułów (24 punkty ECTS - w tym moduł anglojęzyczny), studenci mogą wybrać także seminarium magisterskie (18 punktów ECTS) oraz jeden z wielu wykładów prowadzonych na innym kierunku Wydziału Nauk Społecznych.

1.5.7.

Dobór form zajęć dydaktycznych na kierunku socjologia, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach oraz proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Liczebność grup jest następująca:

ćwiczenia - minimum 15 studentów (maksymalnie 30 studentów)

seminarium – 8-12 osób

konwersatoria od 25 osób

wykład fakultatywny zostaje uruchomiony od 25 osób

W odniesieniu do proporcji liczby godzin różnych form zajęć należy zaznaczyć, iż proporcja wykładów do innych form zajęć jest następująca: na pierwszym stopniu 435h/945h, na

drugim stopniu 1260h/2190h

W chwili obecnej na kierunku Socjologia nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

1.5.8.

W odniesieniu do kierunku socjologia praktyki są prowadzone na pierwszym stopniu studiów (studia stacjonarne -120h; studia niestacjonarne – 60h). Organizacja praktyk, w tym dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla kierunku socjologia, a także liczba miejsc odbywania praktyk są właściwe i nie budzą większych zastrzeżeń.

Praktyki odbywają się między innymi w ośrodkach badawczych, instytucjach publicznych, instytucjach kultury, czy urzędach administracji publicznej.

Weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest na podstawie opinii sporządzanej przez opiekuna studenta z miejsca praktyk oraz jego własnych uwag i wniosków, które zostały przedstawione w dzienniku praktyk.

1.5.9.

Program studiów na kierunku socjologia sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia między innymi poprzez włączenie do programu studiów na drugim stopniu modułu anglojęzycznego *Sociology of everyday life*, składającego się z 6 przedmiotów. Ponadto należy zaznaczyć, iż studenci mają możliwość uczestniczenia w Kursie on-line pt. Global Understanding, w który włączone są uczelnie z różnych krajów. W programie zajęć uwzględniono także 120h zajęć z języka obcego nowożytnego, zaś na drugim stopniu 30h prowadzonych przez lektorów Studium Języków Obcych.

Oceniając umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku Socjologia, ZO PKA doszedł do wniosku, iż obecne jest ono w kilku aspektach funkcjonowania ocenianej. Jednostka współpracuje w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia z następującymi uczelniami:

- UiS – Uniwersytet w Stavanger
- UI – Uniwersytet Islandzki
- Université Libre de Bruxelles
- Université Paris-Sorbonne
- Panteion Panepistimio Koinonikon Kai Politikon Epistimon
- Universidad de Granada
- Universitat Hamburg
- Universitatea Din Bucuresti
- Istanbul Universitesi
- Universita' degli studi di Milano- Bicocca
- East Carolina University, USA
- Algieria, UniversitéAboubekrBelkaidTlemcen
- Universidad Del Pacifico – Quito and Guayaquil, Ecuador
- Covenant University Nigeria
- Universidad Del Pacifico – Quito and Guayaquil, Ecuador
- University de Talca, Linares Chile

Konkretnym przykładem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest Oferta w języku angielskim – istnieje moduł angielski: Moduł 5: Sociology of Everyday Life na 3 semestrze MSU, jak również Projekt Global Understanding – udział studentów przyjeżdżających z wszystkich Instytutów Wydziału Nauk Społecznych w międzynarodowym przedmiocie on-

line. W ramach konferencji, warsztatów i wykładów zaproszonych swoje wykłady dla studentów prowadzili wybitni socjologowie: Elisabeth Beck-Gernsheim Uniwersytet Erlangen-Norynberga (Niemcy), Ulrich Beck University of Munich (Niemcy), Rhacel Parrenas, Uniwersytet Południowej Kalifornii (USA), Alain Tourrain, Jean Claude Kaufmann Uniwersytet Paryż V, CNRS/CERLIS (Francja), Joseph Vandello, Uniwersytet Floryda (USA), Hans Joas, Uniwersytet Humboldta w Berlinie (Niemcy), Hella Dietz, University of Göttingen (Niemcy), Mary Erdmans Case Western Reserve University (USA), Jaro Stacul, Memorial University of Newfoundland (Kanada), Susan Pearce, East Carolina University (USA), Zygmunt Bauman, University of Leeds (Wlk. Brytania).

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1.

Zasady i procedury rekrutacji kandydatów na Uniwersytecie Gdańskim umożliwiają właściwy i prawidłowy dobór kandydatów, a także uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na kierunku socjologia. W roku akademickim 2016/17 na Uniwersytecie obowiązuje Internetowa Rejestracja Kandydatów (IRK), która odbywa się na stronie irk.ug.edu.pl

Procedury dotyczące IRK zawarte są w Załączniku nr 4 do uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 35/15

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla kierunku socjologia.

Uchwała nr 53/15 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr 28/15 Senatu UG w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się precyzuje, iż

Szczegółowe zasady organizacji potwierdzania efektów uczenia się na wydziale określa dziekan. Harmonogram potwierdzania efektów uczenia się na wydziale w danym roku akademickim ustala dziekan, uwzględniając harmonogram rekrutacji dla danego roku akademickiego obowiązujący w uniwersytecie. Właściwy dziekan wstępnie rozpoznaje sprawę osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się oraz wyznacza konsultanta i asesora do rozpatrzenia zgłoszenia tej osoby.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, pozwalając także na wspomaganie studentów w procesie uczenia się oraz dając możliwość efektywnego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia. Szczegóły dotyczące procedury weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim zawarte są w załączniku do zarządzenia Rektora Uniwersytetu Gdańskiego nr 50/R/15, w którym czytamy: *Procedura weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia stanowi integralną część Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Gdańsk. § 1 Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych w poszczególnych przedmiotach/modułach określone są w sylabusach. Sylabus precyzuje metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uwzględniając charakterystykę realizowanego materiału. §6*

Na kierunku socjologia wykorzystywane są następujące metody weryfikacji efektów

kształcenia: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia cząstkowe, prace pisemne zaliczeniowe, prezentacje, referaty, wykonanie pracy badawczej i udokumentowanie ich wyników w postaci raportu.

W przypadku egzaminu dyplomowego, do jego dopuszczenia wymagane jest zaliczenie wszystkich przedmiotów przewidzianych w toku studiów, a także złożenie pracy dyplomowej. Egzamin ustny odbywa się przed komisją – przed którą student odpowiada na 3 pytania.

1.7.2.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest klarowny, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, a także umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Warto zauważyć, iż informacje dotyczące sposobów i kryteriów zaliczenia przedmiotów zawarte są w sylabusach. W odniesieniu do prac pisemnych należy podkreślić, iż studenci mają możliwość wglądu w ocenione prace, które zgodnie z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Gdańskiego nr 103/R/14 z dnia 17 listopada 2014 roku w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia, są archiwizowane przez pracowników Wydziału Nauk Społecznych. W zarządzeniu czytamy, iż *Dokumentacja może być przechowywana w sposób tradycyjny lub na nośniach cyfrowych. Szczegółowe sposoby gromadzenia, przechowywania i wytwarzania dokumentacji w danej jednostce ustala dziekan lub dyrektor w formie zarządzenia.*

W przypadku kierunku socjologia nie są wykorzystywane metody i techniki kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Program studiów dla kierunku socjologia, a także organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Program studiów powiązany jest z kompetencjami naukowymi nauczycieli akademickich, a także uwzględnia potrzeby zmieniającego się rynku pracy. Warty podkreślenia jest również fakt, iż studenci mają możliwość zapoznania się z wynikami prowadzonych przez pracowników Wydziału Nauk Społecznych badań, a także mają możliwość rozwoju i pogłębiania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Na uwagę zasługuje również stworzenie możliwości wyboru ciekawych pod względem tematycznym modułów, w tym na studiach drugiego stopnia – modułu anglojęzycznego. W odniesieniu do polityki rekrutacyjnej Uczelni, należy zauważyć, iż pozwala ona na odpowiedni dobór kandydatów, zapewniając równe szanse w podejmowaniu kształcenia na ocenianym kierunku.

4. Zalecenia - Brak

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „socjologia” Uczelnia zgłosiła 29 nauczycieli akademickich, w tym 8 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 21 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzone również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

W wyniku wymienionych wyżej analiz, do minimum kadrowego kierunku „socjologia”, zaliczono wszystkich zgłoszonych przez Uczelnię nauczycieli akademickich, ze względu na ich dorobek naukowy, który związany jest z określonymi efektami kształcenia z zakresu socjologii.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „socjologia”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w **§ 13 ust. 1, § 13 ust. 2, § 14 ust. 1, oraz § 15 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.);

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

2.2.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku „socjologii” realizują badania naukowe w zakresie tej dyscypliny, a prowadzone przez nich przedmioty, seminaria, specjalizacje i moduły specjalnościowe, odpowiadają problematyce, którą zajmują się naukowo oraz metodom badawczym, które stosują w swojej pracy naukowej. Ich doświadczenie i kompetencje pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w ramach realizowanego programu studiów. Na wielu przedmiotach studenci realizują pod ich opieką samodzielne zadania i projekty badawcze.

2.3.

Prowadzona przez Jednostkę polityka kadrowa polega na stosowaniu procedur konkursowych przy zatrudnianiu nowych pracowników, zapewnieniu minimum kadrowego, dostosowaniu zainteresowań i kompetencji kadry do potrzeb dydaktycznych kierunku, wspieraniu indywidualnego rozwoju i zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych nauczycieli akademickich, udzielaniu grantów badawczych młodym naukowcom, finansowaniu krajowych i zagranicznych wyjazdów i konferencji naukowych.

Dodatkowo prowadzone są cykliczne zebrania naukowych w obrębie zakładów, a także otwarte dla wszystkich socjologów dyskusyjne spotkania i seminariów naukowych, na których mogą oni doskonalić swój warsztat naukowy i dydaktyczny.

Międzynarodowa działalność pracowników Wydziału jest, w opinii ZO PKA wspierana na niektórych tylko płaszczyznach. Kadra w ramach ocenianego kierunku współpracuje ze wszystkimi ww. uczelniami w zakresie publikacji oraz wystąpień na Konferencjach. Pracownicy uczestniczą w zagranicznych stażach naukowych, współpracują również indywidualnie z zagranicznymi ośrodkami. a w ramach badań statutowych prowadzą kwerendy zagraniczne. Wymiernym efektem stałych kontaktów jest realizacja wspólnych projektów naukowo – badawczych: Leisure practices and perception of nature. Polish tourists and migrants in Iceland, nr FSS/2013/IIC/W/0025; Projekt polsko-norweski **Par Migration Navigator Socio-cultural and Psychological Predictors of Work-Life Balance and Gender Equality - Cross-Cultural Comparison of Polish and Norwegian Families** ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i EOG w ramach programu Polsko-Norweska Współpraca Badawcza realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w latach 2013-2016. Ponadto kadra naukowo dydaktyczna kierunku Socjologia bierze czynny udział w projektach międzynarodowych: Praktyki czasu wolnego i percepcja natury. Polscy turyści i migranci w Islandii / Leisure practices and perception of nature. Polish tourists and migrants in Iceland, Par Migration Navigator Socio-cultural and Psychological Predictors of Work-Life Balance and Gender Equality - Cross-Cultural Comparison of Polish and Norwegian Families, Kompetencje dzieci przewlekle chorych na astmę i cukrzycę Univ. Strasburg, Univ. Alessandria, UW, UG. Projekt przygotowawczy do programu Horyzont 2020: An unprecedented civilizing process? Social evaluation of "Supporters United" fan project in Poland. UEFA Research Grant programme. Jednostka w ramach Visiting Professors gościła 2 osoby – Susan Pearce z ECU i Homa Firouzbach.

2.4.

Badania naukowe są prowadzone z wykorzystaniem jakościowych i ilościowych metod badań socjologicznych, analizy dyskursu oraz nowych technologii komunikacyjnych. Dotyczą one: współczesnej i klasycznej teorii socjologicznej, socjologii zmian społecznych i społeczeństwa obywatelskiego, socjologii etniczności, regionów i migracji oraz innych wątków antropologii społecznej, socjologii prawa i gospodarki, socjologii życia codziennego, rodziny i związków intymnych, socjologii sportu, gerontologii, problemów społecznych i polityki społecznej, socjologii kultury, animacji kultury, socjologii miasta i przestrzeni, nierówności społecznych i społeczeństwa polskiego. Zakres tematyczny badań mieści się w obszarze nauk społecznych i dyscyplinie socjologii, obejmuje szerokie spektrum tematów i metod badawczych, które odpowiada trendom rozwojowym i różnicowaniom obecnym we współczesnej socjologii na świecie.

2.5.

Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku „socjologia”. Zmiany programów odbywają się poprzez zgłaszanie takich inicjatyw wicedyrektorowi ds. dydaktyki socjologii i Radzie Programowej kierunku, która przygotowuje modyfikacje dbając o kompletność i spójność programu. Najnowszą z takich inicjatyw na poziomie studiów II stopnia było otwarcie w roku akademickim 2016/2017 nowego modułu specjalnościowego: Analityka społeczna i przetwarzanie danych.

3. Uzasadnienie

Wymagania dotyczące minimum kadrowego na kierunku „socjologia” na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia został spełnione. Do minimum zaliczono 8 samodzielnych pracowników oraz 21 doktorów.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku „socjologii” realizują badania naukowe w zakresie tej dyscypliny

Prowadzona przez Jednostkę polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry.

Badania naukowe są prowadzone z wykorzystaniem jakościowych i ilościowych metod badań socjologicznych, analizy dyskursu oraz nowych technologii komunikacyjnych

Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku „socjologia”.

4. Zalecenia – brak zaleceń.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Nauczyciele akademicy utrzymują stały kontakt z otoczeniem zewnętrznym, realizują badania, opracowują opinie, ekspertyzy i programy polityk publicznych na zlecenie różnych podmiotów zewnętrznych (np. Urzędu Marszałkowskiego, Urzędów Miasta Gdańska i Gdyni itd.), wypowiadają się w mediach na tematy społeczne, realizują projekty naukowe (we współpracy z uczelniami m.in. UMK, UJ, UŁ oraz towarzystwami naukowymi: PTS, PTL, GTN, Instytutem Kaszubskim, PTG, PTFT, ESA, siecią EAST, konsorcjami naukowymi) oraz projekty społeczne i kulturalne we współpracy m.in. z Prezydentem Miasta Gdańska, Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, MOPS, Europejskim Centrum Solidarności, Instytutem Kultury Miejskiej, Instytutem Badań nad Gospodarką Rynkową itd. Jako przykłady można podać m.in. udział w przygotowaniu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego Pomorze 2020, w projekcie foresightu regionalnego Pomorze 2030, w Pomorskiej Sieci Dialogu, w przygotowaniu modelu integracji imigrantów w Gdańsku, programów wychodzenia z bezdomności, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, narkomanii i uzależnieniom, m.in. cyfrowym. Ponadto pracownicy socjologii są członkami ciał doradczych samorządu (np. Rady Gdańskiej Kultury, Gdańskiej Rady Seniorów), rad muzealnych i rad programowych instytucji kultury. Uczestniczą w realizacji np. Pomorskiej Debacie o Kulturze i Pomorskiego Forum Animatorów Kultury, Forum Młodych w ECS. Współpracują z Laboratorium Innowacji Społecznych, Regionalnym Centrum Wolontariatu, Nadbałtyckim Centrum Kultury (np. przy kolejnych edycjach Festiwalu Kultur Świata). Współdziałają z organizacjami pozarządowymi (Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Kaszubski Uniwersytet Ludowy, Stowarzyszenie Przyjaciół Sopotu) i biznesem (np. PBS Sp. z o.o., Gdańskim Klubem Biznesu, Oliwią Business Centre, stowarzyszeniem Pracodawcy Pomorza). Przedstawiciele instytucji z otoczenia zewnętrznego zasiadają obok studentów w Radzie Programowej kierunku i mają wpływ na proces kształcenia.

3.2.

Nie dotyczy.

3. Uzasadnienie

Dzięki pracy najaktywniejszych społecznie spośród gdańskich socjologów, istnieniu pozytywnego klimatu i zapotrzebowania na obecność socjologów i ich pracę w instytucjach

samorządowych, a także istnieniu społecznie aktywnych instytucji kulturalnych i społecznych w Trójmieście i na Pomorzu współpraca przebiega bardzo dobrze i podobnie dobre są perspektywy na jej kontynuowanie i rozwijanie.

4. Zalecenia – brak.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena: wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Jednostka dysponuje wzorową infrastrukturą dydaktyczną i naukową dostosowaną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na kierunku socjologia. Do realizacji procesu dydaktycznego służy 13 sal dydaktycznych o powierzchni 50-60 m² każda (wszystkie wyposażone w rzutnik i ekran, a 7 w system nagłośnienia), 3 sale dydaktyczne dzielone o powierzchni całkowitej 120m² każda (wyposażone w rzutniki, ekrany i nagłośnienie), 2 audytoria (230 i 170 miejsc, wyposażone w projektory, ekrany, wizualizery, nagłośnienie, komputery stacjonarne, mikrofony), 2 pracownie komputerowe (22 i 24 komputery, internet, rzutnik, ekran, tablica multimedialna), 1 pracownia on-line (9 komputerów Mac, rzutnik, nagłośnienie). W budynku jest sieć Eduroam. Codziennie dostępna jest czytelnia w Bibliotece IFSiD (74 m², 15 miejsc dla czytelników, stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu, kserokopiarka). Konsultacje oraz seminaria dyplomowe odbywają się w gabinetach poszczególnych pracowników naukowo-dydaktycznych (14 gabinetów).

Zajęcia na kierunku socjologia odbywają się w budynku Wydziału Nauk Społecznych UG w Gdańsku, gdzie mieści się także sekretariat i dziekanat wskazanego kierunku oraz biblioteka. Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, że sale są wyposażone we wszystko co potrzeba – mają niezbędny sprzęt elektroniczny taki jak projektory i rzutniki, a zajęcia odbywają się w komfortowych warunkach. W salach jest do dyspozycji sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć w sposób komfortowy. Studenci relacjonowali, że zdarza się jednak, że na zajęciach do wyboru pojawia się dużo osób, na co

sale nie są odpowiednio przygotowane. Studenci podkreślili problem z dostępem do sal po zajęciach – wymaga to złożenia wniosku do dziekana i do portierni. Z punktu widzenia studentów proces ten przebiega o wiele sprawniej gdy to nauczyciel akademicki udziela dostępu do sali. Istnieje możliwość korzystania z sali po zajęciach, ale dopiero po spełnieniu formalności bądź dzięki pomocy wykładowców. Samorząd Studencki ma dostęp do pomieszczenia, które współdzieli z Radą Doktorantów. Jedno z pomieszczeń jest przeznaczone dla wszystkich kół z wydziału lecz jest ono wypełnione (służy jako *magazynek*) – jednak określone osoby działające w kole Socjokolektiv są wpisane na listę i mogą pobierać klucze do dużej sali, do której mają dostęp od poniedziałku do piątku w godzinach 17-21. Baza lokalowa jest wyposażona w sprzęt elektroniczny i inne środki techniczne wspomagające realizację procesu dydaktycznego i umożliwiające na ocenianym kierunku studiów osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

4.2.

Studenci i pracownicy wizytowanego kierunku mogą swobodnie korzystać z zasobów dwóch bibliotek - biblioteki Instytutowej, jak i uczelnianej. Stan zbiorów ogółem (książki + czasopisma): 11.203 wol., w tym: socjologia- 4.163. Księgozbiór jest uzupełniany stosownie do potrzeb dydaktycznych. Od roku 2002 działa w systemie komputerowym BG UG, wraz z którą uczestniczy w tworzeniu Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego (NUKAT). BUG wraz siedmioma bibliotekami specjalistycznymi usytuowanymi na terenie całego Trójmiasta oraz Biblioteką Brytyjską UG tworzy uczelniany system biblioteczo-informacyjny. Zgromadzony księgozbiór posiada charakter uniwersalny z szczególnym uwzględnieniem dyscyplin reprezentowanych na UG (również socjologii). Ważnym elementem jest Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, która sprowadza z bibliotek krajowych i zagranicznych książki, kopie artykułów z czasopism oraz inne materiały, których nie posiada Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego ani inna biblioteka w Trójmieście. Częścią Oddziału Zbiorów Specjalnych jest sala audiowizualna, w której każdy może korzystać ze zgromadzonych zasobów audiowizualnych. Jest też dostęp do 3.128.734 e-książek, zawartych w 10 bazach. W trakcie sesji wydłużane zostają godziny otwarcia biblioteki, a studenci ostatniego roku, piszący prace dyplomową, mają zwiększony limit wypożyczeń i mogą wypożyczać książki na dłużej. Studenci określali zbiory jako odpowiadające ich potrzebom i wymaganiom nauczycieli akademickich, podkreślając również dostępność do artykułów (choć w tej materii wskazywali, że czasem trudno znaleźć konkretne artykuły wskazane na zajęcia) i E-zbiory. Studenci niestacjonarni w sprawozdaniu ze współpracy ze studentami składanym przez opiekunów poszczególnych roczników wskazywali problem zamknięcia biblioteki instytutowej w soboty. W księgozbiorze oraz zasobach elektronicznych udostępniona jest literatura obowiązkowa i uzupełniająca, zalecana w sylabusach przedmiotów.

4.3.

Jednostka jest przygotowana do prowadzenia kształcenia na odległość i ma odpowiednią platformę edukacyjną. Na platformie e-learningowej został zorganizowany kurs 5 wykładów z przedmiotu Medical Sociology. Jest też prowadzony dla studentów kurs angielskojęzyczny online Global Understanding. Do stałej dyspozycji pracowników oraz studentów jest

platforma cyfrowa i przez Portal Edukacyjny można korzystać z e-learningu (kursy, szkolenia). Działa także Portal Pracownika i Portal Studenta (elektroniczna obsługa studiów, indeks elektroniczny itp.), co umożliwia sprawne kontaktowanie się prowadzących zajęcia ze studentami, przekazywanie materiałów edukacyjnych, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych itp. Rozwinięta jest sieć komunikacji mailowej studentów z osobami prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku.

3. Uzasadnienie

Oceniana jednostka dysponuje wzorcową infrastrukturą dydaktyczną i naukową odpowiadającą potrzebom wynikającym z prowadzonej działalności dydaktycznej i na wyróżniającym poziomie umożliwia realizację efektów kształcenia na kierunku socjologia. Jednostka ma bardzo dobrze przystosowaną do zadań dydaktycznych i badawczych infrastrukturę. W rozwoju bazy dydaktycznej do mocnych stron należą, wyróżniające w skali Polski, zasoby materialne sprzętu komputerowego, medialnego indywidualnych pracowników naukowych oraz wyposażenie sal. Bogate zasoby biblioteki oraz dostęp do źródeł elektronicznych umożliwiają opracowanie materiałów dydaktycznych i ich upowszechnienie wśród studentów.

4. Zalecenia

Uproszczenie procedur związanych z udostępnianiem studentom sal poza zajęciami. Rozważenie dodatkowych dyżurów biblioteki w soboty dla studentów niestacjonarnych.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena
W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Studenci podczas spotkania wyrazili pozytywne opinie dotyczące wsparcia dydaktycznego

otrzymywanego od nauczycieli akademickich. Studenci podkreślili, że wykładowcy są dostępni na dyżurach, a jeśli następują zmiany w tym zakresie, to są o nich informowani. Kontakt z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej studenci określili jako sprawny, dodatkowo na stronie są podane numery telefonów do pokojów w których nauczyciele akademicy pełnią dyżury. Studenci podkreślali możliwość rozwijania swoich zainteresowań przy czynnym udziale nauczycieli akademickich.

Studenci są zachęceni do angażowania się w działalność naukową przez program „Najlepsi”, w ramach którego wybierani są najlepsi studenci – biorący udział w działalności badawczej, angażujący się w koła naukowe i działalność zawodową. Jest to dobry pomysł na motywowanie studentów.

Każdy rok ma swojego opiekuna, który jest nauczycielem akademickim i wspiera studentów. Przekazuje on informacje o ważnych sprawach i jest w bieżącym kontakcie ze studentami. Opiekunowie składają sprawozdania z rocznej działalności – opisane w nich były działania takie jak: zapoznanie z Wydziałowym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia, rewizja ocen z „Psychologii społecznej” na wniosek opiekuna roku (ponowne sprawdzenie prac, które wykazało, że prowadzący słusznie wystawił pierwotne oceny). Studenci dobrze oceniają opiekunów i ich działalność.

Studenci na podstawie regulaminu studiów mają możliwość realizacji indywidualnego programu studiów, pozwalającego na indywidualny sposób realizacji przedmiotów.

Studenci podkreślali, że zasoby biblioteki i materiały przekazywane przez prowadzących umożliwiają wystarczające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W Jednostce działa bardzo aktywnie koło naukowe „Socjokolektiv”, w którego prace może zaangażować się każdy zainteresowany. Osoby zainteresowane działalnością w Kole zgłaszają się do wykładowców, a ci przekazują informację osobom działającym w kole. „Socjokolektiv” działa od 2003 roku i organizuje m. in. badanie wśród studentów dotyczące rynku pracy, wieczory gier planszowych, konferencje studenckie, Dzień Socjologa (który od dwóch lat w zasadzie ma formę Tygodnia Socjologa), organizacja absolutorium, współpraca z innymi instytucjami: wyjazd do Wdzydz we współpracy z Kaszubskim Uniwersytetem Ludowym, współpraca z Regionalnym Centrum Wolontariatu i z Instytutem Kultury Miejskiej.

Studenci mogą angażować się w badania naukowe – zarówno w trakcie zajęć, jak i poza nimi. W ramach praktyk studenci mogą wybrać samodzielną realizację badań, pod opieką merytoryczną nauczycieli akademickich, co duża część z nich czyni. Studenci podkreślali na spotkaniu z zespołem oceniającym także możliwość zaangażowania się w wystąpienia konferencyjne i publikacje naukowe.

Studenci mają możliwość ubiegać się o pomoc socjalną przewidzianą w Prawie o szkolnictwie wyższym. W Wydziałowej Komisji Stypendialnej jest 8 studentów (choć żaden nie jest z kierunku socjologia) i dwóch pracowników. Na kierunku studiuje 90 osób otrzymujące świadczenia – socjalne, socjalne rozszerzone, zapomogi, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych bądź stypendium rektora.

W Jednostce działa samorząd studencki, którego przedstawiciel podkreślał dobry kontakt z władzami i ich wsparcie w działaniu (także finansowe). Przedstawiciele studentów czują się dobrze poinformowani zarówno przez indywidualne zapytania, jak i dzięki tworzeniu wspólnych postulatów dziekańskich (np. dotyczących czytelności strony internetowej czy parkingu).

Niewątpliwą zaletą kierunku jest dobry kontakt z nauczycielami akademickimi i czynne wspieranie działalności studenckiej – zarówno badań, jak i całej działalności koła naukowego „Socjokolektiv”.

5.2.

Studenci poznają opiekunkę programu Erasmus+ na zajęciach podczas pierwszego roku, ponieważ prowadzi wtedy zajęcia. W semestrze letnim prowadzone są spotkania organizacyjne, a następnie ogłaszane są terminy na zgłoszenie kandydatur, listu motywacyjnego i wniosku. Komisja jest 3-osobowa, ale nie ma wśród jej członków przedstawicieli studenta. Rozmowa rekrutacyjna jest prowadzona w języku wymaganym. Studenci mają możliwość wyboru wśród 18 miejsc – obecnie z wymiany korzysta 4 studentów, którzy wyjechali, a na semestr letni przyjedzie 2 studentów zagranicznych. Studenci mogą także korzystać z programu MOST.

Studenci biorą czynny udział w międzynarodowych projektach badawczych z Islandią i Norwegią: mają możliwość prowadzenia badań oraz wystąpień pobadawczych. Oprócz tego mogą uczestniczyć w przedmiocie *Global Understanding*, na którym nawiązują bezpośredni kontakt z zagranicznymi studentami.

Studenci uważają, że możliwość nauki lektoratów jest, niekorzystnie dla nich, ograniczona jedynie do języka angielskiego. Wskazywali, że chcieliby mieć możliwość nauki np. języka niemieckiego, który często jest podstawowym językiem nauczonym w szkole. Postulowali rozszerzenie oferty do nauki dwóch języków i zwiększenie liczby godzin, która na poziomie C1 jest z ich punktu widzenia zbyt mała (30h w semestrze).

5.3.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA przedstawiciel Biura Karier poinformował, że obecnie 191 studentów kierunku socjologia, aktywnie korzysta z serwisu prowadzonego przez tę jednostkę. Biuro Karier pośredniczy w kontakcie z instytucjami zewnętrznymi, ale także aktywizuje studentów. Do portalu ma dostęp każdy zalogowany student. Biuro zajmuje się także pośrednictwem pracy, szkoleniami (np. z *personal branding*), ma ofertę mentoringową i coachingową. Na stronie internetowej www.bk.uw.edu.pl, fanpage'u i za pośrednictwem poczty elektronicznej studenci są informowani o aktualnych ofertach. Biuro Karier współpracuje z Instytutem Socjologii także w kwestiach dydaktycznych – podczas spotkań ze studentami stacjonarnymi i niestacjonarnymi w ramach przedmiotu „Socjolog na rynku pracy” przedstawiana jest działalność Biura Karier oraz trendy na rynku pracy.

Ponadto Jednostka ma szerokie kontakty z otoczeniem społecznym: współpracuje m. in. z Urzędem Miasta Gdyni, Europejskim Centrum Solidarności, Laboratorium Innowacji Społecznych, Nadbałtyckim Centrum Kultury i Instytutem Kultury Miejskiej. Studenci w roku akademickim 2016/2017 studenci w ramach przedmiotu „zarządzanie projektami społecznymi” na studiach II stopnia będą składać do Instytutu Kultury Miejskiej wnioski na projekty społeczne i ponadto uczestniczyli np. w warsztatach o charakterze szkolenia badawczego Konsorcjum Naukowego Analiza Dyskursu.

5.4.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci niepełnosprawni podkreślali pełną dostępność i przystosowanie warunków studiów do ich potrzeb. Infrastruktura odpowiadała ich potrzebom – nawet akademiki posiadają specjalnie przystosowane pokoje dla osób niepełnosprawnych. W budynku Wydziału każde drzwi oznaczone są tabliczką w alfabecie Braille'a. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o stypendium specjalne, którego proces przyznawania jest sprawny i przejrzysty.

Regulamin Studiów Uniwersytetu Gdańskiego podkreśla możliwość dostosowania wypełniania obowiązków studenckich do sprawności psychofizycznej osoby niepełnosprawnej. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o indywidualny program studiów. Na UG działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych – dane kontaktowe do jego pracowników znajdują się na stronie www, co umożliwia studentom swobodny kontakt.

5.5.

Studenci korzystają zarówno z pomocy sekretariatu, jak i dziekanatu. W dziekanacie załatwiane są sprawy formalne i podania, a w sekretariacie przekazywanie materiałów, możliwość zostawiania prac, dowiadywania się o obecność wykładowców. Do prac dziekanatu studenci nie mieli zastrzeżeń. Praca sekretariatu oceniana jest przez studentów jako bardzo dobra. Jednocześnie studenci wskazują potrzebę zmiany godzin otwarcia, ponieważ w przypadku zajęć od godziny 8.00 nie można udać się do sekretariatu przed zajęciami, a pomiędzy nimi są zbyt duże kolejki, by coś załatwić. Studenci podkreślali, że żeby skorzystać z dziekanatu muszą opuszczać zajęcia.

Studenci mają dostęp do informacji przez stronę internetową wydziału, którą oceniają jako nieczytelna i uniemożliwiająca w prosty sposób znaleźć poszukiwanych informacji. Oprócz tego studenci korzystają z platformy internetowej przez którą zapisują się na zajęcia, znajduje się tam wykaz ocen, ogłoszenia i sylabusy. Platforma ma także możliwość zamieszczania materiałów oraz komunikator, lecz są to możliwości niewykorzystane.

3. Uzasadnienie

Studenci pozytywnie oceniali wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne na ocenianym kierunku. Studenci byli usatysfakcjonowani proponowaną ofertą wymian zagranicznych i krajowych oraz możliwością uczestniczenia w międzynarodowych projektach badawczych. Wskazywali jednak pewne niedoskonałości związane z nauką języków obcych w jednostce. Działalność Biura Karier umożliwia studentom zaangażowanie się w otoczenie społeczne. Studenci biorą czynny udział w projektach realizowanych we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Studenci niepełnosprawni również pozytywnie oceniali zapewniane im wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne – również pod względem infrastruktury uczelnia zapewnia właściwe warunki do ich kształcenia.

Studenci pozytywnie oceniali pracę sekretariatu i dziekanatu, negatywnie odnieśli się jednak do strony internetowej. Mimo, że są tam zawarte istotne informacje, dla studentów nie jest to dobre źródło informacji ze względu na jej nieczytelność i problem z odnalezieniem odpowiedzi na konkretne pytania.

4. Zalecenia

Dopasowanie godzin otwarcia sekretariatu do potrzeb studentów – umożliwiające skorzystanie z niego przed rozpoczęciem zajęć lub po ich zakończeniu, nie tylko w przerwach, gdy kolejki są zbyt duże.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach

zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni.

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Funkcjonujący na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia (dalej wszjk), wprowadzony został na mocy Uchwały nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. System ten opiera się na wspólnym dążeniu do osiągania najwyższej jakości zajęć dydaktycznych, powiązanej z wysokimi standardami badań naukowych. Głównymi elementami wszjk, są okresowe przeglądy i analizy programów nauczania, hospitacje zajęć dydaktycznych, analiza sposobów i zasad oceniania studentów, monitorowanie zasobów służących kształceniu oraz środków wsparcia studentów, ankietowe badania jakości kształcenia, badania opinii pracowników czy też badania opinii pracodawców na temat kwalifikacji absolwentów.

W celu koordynacji prac wszjk na poziomie Wydziału Nauk Społecznych powołano Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (Zarządzenie nr 1/2014 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 1 października 2014 r.). Zespół ten ma w swoich kompetencjach opiniowanie planów i programów kierunków studiów, a także ich analizę, ustalanie procedur związanych z oceną jakości zajęć dydaktycznych, a w szczególności hospitacją zajęć dydaktycznych, ankietowanymi badaniami jakości zajęć dydaktycznych oraz kontrolą rozkładu ocen.

6.1.1.

Jak wynika z rozmów przeprowadzonych przez Zespół Oceniający z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia, program kształcenia na kierunku „socjologia”, został przygotowywany przez Radę Programową w porozumieniu z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, opiniowany przez Radę Instytutu, a następnie został przekazany Przewodniczącej WZZJK. Członkowie Zespołu po zapoznaniu się z

przedstawioną dokumentacją, zaopiniowali program kształcenia na podstawie opinii uzyskanych w macierzystym Instytucie. Każde zmiany dotyczące modyfikacji efektów kształcenia są wprowadzane na poziomie Instytutów, wdrażane przez prowadzących, którzy aktualizują sylabusy przedmiotowe. Programy studiów uwzględniają wytyczne zawarte w ustawie i uchwałach uczelni. Duże znaczenie ma autoewaluacja i postanowienia Rad Instytutu, po uwzględnieniu Rad Programowych Instytutów.

6.1.2.

Proces monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia jest wpisany w procedury WSZJK dotyczące okresowego przeglądu planów i programów kształcenia, oceny jakości zajęć dydaktycznych (hospitacji, ewaluacji zajęć dydaktycznych, kontroli rozkładu ocen w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych) oraz procesu dyplomowania. Każda z tych procedur zawiera elementy, które dotyczą osiągnięcia efektów kształcenia. Najważniejszym sposobem monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia jest jednak analiza wyników zaliczenia poszczególnych przedmiotów oraz wyników procesu dyplomowania, dokonywana corocznie w Instytucie Filologii, Socjologii i Dziennikarstwa (dalej Instytut FSiD) Wydziału Nauk Społecznych, będąca przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady Instytutu FSiD, a następnie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Efektem tych dyskusji jest między innymi wniosek o dookreślenie w sylabusach przedmiotów kryteriów i metod weryfikacji efektów kształcenia w taki sposób, aby odpowiadały one specyfice danego efektu oraz wniosek o lokowanie w procesie dyplomowania (seminarium, egzamin dyplomowy, obrona pracy magisterskiej) tych efektów, które są konstytutywne dla ocenianego kierunku studiów, co umożliwia monitorowanie osiągnięcia efektów tego kierunku studiów.

6.1.3.

Podstawowym narzędziem weryfikowania efektów kształcenia na kierunku „socjologia”, są zapisane w sylabusach przedmiotów metody i kryteria weryfikacji efektów kształcenia, oraz procedura kontroli rozkładu ocen w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Dane dotyczące tego obszaru są corocznie gromadzone w Instytucie na potrzeby sprawozdania z samooceny Instytutu FSiD, a następnie prezentowane na posiedzeniu WZZJK. W efekcie wymiany doświadczeń i dyskusji sformułowany został wniosek o zachowanie spójności między danym efektem, a sposobem jego weryfikacji (np. efekty z zakresu kompetencji społecznych nie mogą być weryfikowane przy pomocy egzaminu pisemnego), a także wniosek o precyzyjne określenie w sylabusie kryteriów weryfikacji.

W Jednostce stosuje się program „Plagiat” – studenci nie mieli żadnych zastrzeżeń co do jego funkcjonowania. W roku akademickim 2015/2016 zostały sprawdzone wszystkie złożone prace (w liczbie 103), z czego limit został przekroczony w 7 pracach. Po ponownej kontroli dokonanej przez promotorów prace uznane zostały za oryginalne.

Monitorowanie systemu weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia odbywa się na podstawie ankiet ewaluacyjnych, które są prowadzone cyklicznie co semestr. W ankiecie jest m. in. pytanie o to czy sposoby zaliczenia przedmiotu pozwalały przedstawić wiedzę, umiejętności i kompetencja nabyte podczas zajęć. Zbiórcze wyniki badań przeprowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych UG w roku akademickim 2015/2016 wskazują, że średnia ocen w tym pytaniu wyniosła 4,36 (gdzie 5 oznacza „tak”, 4 oznacza

„raczej tak”, 3 oznacza „nie mam zdania”, 2 oznacza „raczej nie”, a 1 oznacza „nie”).

Ocenie poddaje się także procedurę związaną z procesem dyplomowania, a która uwzględnia: procedurę zatwierdzenia tematów prac dyplomowych przez Radę Instytutu FSID, ewaluację seminariów dyplomowych, procedurę wyłaniania recenzentów prac dyplomowych, proces sprawdzania prac dyplomowych programem „Plagiat” i ocenę funkcjonalności procedur dyplomowania, która zakłada sprawdzenie losowo wybranych prac powtórnie przez recenzenta-eksperta, który porównuje ocenę promotora i recenzenta.

6.1.4.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się, są regulowane przez Uchwałę nr 53/15 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Jednak jak poinformowano Zespół Oceniający, dotychczas żaden kandydat nie zgłosił potrzeby uruchomienia procedury uznawalności kwalifikacji uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego.

Jak zapewniono Zespół Oceniający, w przypadku zgłoszenia się osoby chcącej poddać się weryfikacji uzyskanych efektów poza szkolnictwem, zadanie to będzie przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, których wynikiem będzie opracowanie szczegółowej procedury wydziałowej regulującej organizację potwierdzenie efektów uczenia się z uwzględnieniem specyfiki prowadzonych kierunków studiów.

6.1.5.

Monitorowaniem karier zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu Gdańskiego. Na jednym z posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia odbyło się spotkanie przedstawiciela Biura Karier, który przedstawił nowe założenia systemu monitorowania oraz zebrał uwagi członków Zespołu. W wyniku odbytych rozmów, Zespół Oceniający stwierdza, że monitorowanie karier napotyka na trudności związane z małą zwrotnością ankiet, wypełnianych przez absolwentów. Władze Wydziału Nauk Społecznych podejmują pilotażowe działania dotyczące tej kwestii (tworzenie grup na FB, zbieranie danych od byłych seminarzystów przez promotorów).

Badanie jest prowadzone w formie ankiety, którą absolwenci wypełniają po poł roku, 3 i 5 latach od ukończenia studiów.

6.1.6.

Jednym z elementów wszjk, jest procedura oceny jakości zajęć dydaktycznych, w skład której wchodzi: procedura hospitacji zajęć dydaktycznych, procedura ewaluacji zajęć dydaktycznych, oraz procedura kontroli rozkładu ocen w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Zgodnie z procedurą hospitacji zajęć dydaktycznych, hospitację mogą przeprowadzić Dziekan Wydziału, Prodziekan lub Dyrektor Instytutu FSID czy też Zastępca Dyrektora Instytutu FSID lub Kierownik Zakładu. Hospitacji podlega minimum jeden przedmiot realizowany przez ocenianego pracownika, a ocenie podlegają takie obszary jak:

stosowność przebiegu zajęć, sposób prowadzenia zajęć oraz postawa prowadzącego. W przypadku gdy pracownik zostanie oceniony negatywnie, przeprowadzane są z nim rozmowy oraz podlega on ponownej hospitacji, nie później niż w kolejnym semestrze, w którym prowadzi zajęcia. Zobowiązany jest także przygotować program naprawczy, który jest zatwierdzany przez Kierownika Zakładu.

Ocenę jakości zajęć dydaktycznych określa procedura ewaluacji zajęć dydaktycznych. Do badań wykorzystywany jest kwestionariusz dla studentów, przeznaczony do prowadzenia ewaluacji wykładów i ćwiczeń. Zawiera on treści odpowiadające zakresowi wskazanemu w Załączniku nr 2 do Zarządzenia nr 48/R/10 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 31 maja 2010 r. Badania przeprowadzane są cyklicznie, dwa razy w ciągu roku akademickiego, w terminach pozwalających uzyskać informację nt. zajęć przeprowadzonych w zimowym i letnim semestrze. Badanie przeprowadza się on-line, we współpracy z Centrum Informatycznym Uniwersytetu Gdańskiego. Ocenie poddani są wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku „socjologia”.

Natomiast dzięki procedurze kontroli rozkładu ocen w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych, zachowany jest równomierny rozkład ocen. W przypadku stwierdzenia wysoce nierównomiernego rozkładu ocen, Z-ca Dyrektora ds. dydaktycznych, informuje o tym fakcie Dyrektora instytutu FSiD, który następnie dokonuje ponownego przeglądu ocen i sylabusu danego przedmiotu pod kątem formy i kryteriów weryfikowania realizowanych efektów kształcenia. W wyniku analizy przedstawionej dokumentacji dotyczącej protokołów zaliczeń oraz egzaminacyjnych, Zespół Oceniający stwierdza, że zawarte w nich oceny rozkładają się równomiernie, wobec czego stwierdza się, że wyżej wspomniana procedura funkcjonuje prawidłowo.

6.1.7.

Władze Wydziału, w trakcie rozmowy z Zespołem Oceniającym, stwierdziły, że wnioski z oceny nauczycieli akademickich mają charakter zbiorczy i statystyczny, dlatego lepszym sposobem zdobycia informacji na temat jakości zajęć są bezpośrednie rozmowy ze studentami z zastępcą dyrektora ds. socjologii oraz opiekunami roku. Oceny są analizowane i jeśli zachodzi taka potrzeba wprowadzane są zmiany w obsadzie zajęć. Wyniki ankiet studentów mają przełożenie na ocenę pracownika dokonywaną przez Wydziałową Komisję Oceniającą. Zarządzeniem Rektora 16/R/16 wprowadzony został nowy wzór formularza oceny nauczycieli akademickich, obejmujący informacje o wynikach ankiet.

Studenci mają możliwość wypełniania ankiet dotyczących zajęć po zakończeniu każdej sesji egzaminacyjnej. Ankiety wypełniane są przez portal internetowy – jest problem z popularnością tego typu rozwiązania (w roku akademickim 2015/2016 studenci Instytutu Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa wypełnili 1091 kwestionariuszy ankiet – 17,9% z wypełnionych na całym wydziale 6094), studenci wyrażali też zaniepokojenie swoją anonimowością podczas oceniania zajęć – wynika to z obowiązku zalogowania się na swoje indywidualne konto w celu wypełnienia ankiety. W sprawozdaniu z oceny własnej IFSiD za

rok akademicki 2015/2016 dla wydziałowego zespołu ds. zapewniania jakości kształcenia wskazany jest problem zajęć nie poddanych ocenie ze względu na zbyt niski odsetek odpowiedzi studentów.

Ankiety składają się z 20 pytań i są podzielone na cztery części: ocena zajęć, ocena działań prowadzącego zajęcia, ocena organizacji zajęć, ocena ogólna. Pytania są sformułowane w sposób zrozumiały, bez odwoływania się do specjalistycznego żargonu – np. „czy prowadzący przedstawił treści związane z przedmiotem w sposób zrozumiały?”. Niektóre nie są jednak jednoznaczne – „Czy prowadzący prezentował szeroką wiedzę (tematyka wykraczająca poza literaturę obowiązkową, odnoszenie omawianych zagadnień do innych obszarów wiedzy)?”. W pytaniu o to „W ilu zajęciach brał Pan udział?” proponowałabym zamienić formę odpowiedzi – obecnie studenci mogą wybrać wskaźniki % (odpowiedzi: 100%, 99%-66%, 65%-33%, 32%-1% i 0%), a naturalniejsze byłoby zaznaczenie „byłem na wszystkich”, „nie byłem na 1-2 zajęciach” itd.

6.1.8.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia nie uwzględnia monitorowania, oceny i doskonalenia zasobów materialnych.

6.1.9.

Sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, jest przedmiotem nieustannej analizy WSZJK. W Instytucie w sposób ciągły zbierane są informacje na temat funkcjonalności oraz sposobów gromadzenia danych. Ponadto w toku jest ewaluacja funkcjonalności wszystkich procedur, dokonywana przez międzyinstytutową Komisję ds. Ewaluacji Procedur. Przedstawiciele Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, korzystają również z mniej sformalizowanych sposobów wymiany doświadczeń i udostępniają sobie wzajemnie dokumentację z wykonania poszczególnych procedur, o ile nie zawiera ona danych osobowych pracowników.

Instytut FSiD corocznie przygotowuje na podstawie gromadzonej dokumentacji z wykonania poszczególnych procedur sprawozdanie z samooceny, które jest przesyłane do Przewodniczącej Zespołu. Przewodnicząca przygotowuje sprawozdanie zbiorcze z samooceny WNS dla Rady Wydziału i dla UZZJK. Sprawozdanie jest corocznie udostępniane społeczności WNS na stronach internetowych.

6.1.10.

Zespół Oceniający po przeprowadzonych rozmowach, a także analizie zawartości strony internetowej Wydziału Nauk Społecznych – www.wns.ug.edu.pl, stwierdza że udostępniane są wszystkie programy kształcenia, informacje o kierunkach i specjalnościach, warunkach rekrutacji oraz informacje o procesie kształcenia (plany zajęć, terminy zjazdów, informacje bieżące dla studentów, informacje o konsultacjach, dane opiekunów studentów, informacje o praktykach itp.). Ponadto zamieszczane są także Sprawozdania z oceny własnej Wydziału oraz Raporty z realizacji założeń Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, które zawierają

m.in. wyniki ewaluacji zajęć. Zdaniem Zespołu Oceniającego, strona internetowa spełnia swoją funkcję.

6.2.

Wyniki działań projakościowych podlegają kontroli przez Radę WNS i mają charakter jawny, gdyż Prodzikan ds. Kształcenia prezentuje Radzie Wydziału raport złożony z częściowych sprawozdań poszczególnych instytutów z oceny własnej za dany rok akademicki dla Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Poszczególne procedury podlegają weryfikacji formalnej oraz ocenie ich funkcjonalności przez Wydziałową Komisję Ewaluacji Procedur (złożona z przedstawicieli każdego Instytutu WNS i powoływana przez dziekana na wniosek dyrektorów instytutów), która przedstawia wyniki w formie sprawozdania przedkładanego przewodniczącemu Zespołu. Zespół dokonuje cyklicznej ewaluacji Systemu co najmniej raz w czasie trwania kadencji władz Wydziału

3. Uzasadnienie

Na Wydziale Nauk Społecznych, wdrożono wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, który umożliwi systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na kierunku „socjologia”.

W procesie projektowania programu kształcenia udział mają zarówno interesariusze zewnętrzni jak i wewnętrzni.

WSZJK monitoruje stopień uzyskania zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania.

Na kierunku „socjologia” wdrożono zasady, warunki oraz tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

Studenci mają swoich reprezentantów w organach zajmujących się jakością kształcenia w Jednostce i na Uczelni. Jednostka monitoruje stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, system weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia, proces dyplomowania i stosuje program antyplagiatowy. Wyniki badań mają realny wpływ i pozwalają zmienić źle oceniane rozwiązania.

Biuro Karier prowadzi monitoring lodów zawodowych absolwentów. Studenci po każdej sesji egzaminacyjnej mają możliwość wypełnienia ankiety ewaluacyjnej dotyczącej każdego prowadzącego. Ankiety nie są wypełniane przez dużą liczbę studentów. Proces dydaktyczny jest dobrze poznany, jednak należałoby przyłożyć wagę również do oceny administracji czy infrastruktury. Studenci, mimo pewnych barier związanych z np. konstrukcją strony internetowej, czują się dobrze poinformowani.

4. Zalecenia

1. Promocja ankiet ewaluacyjnych uwzględniająca poinformowanie studentów o

anonimowości tego badania i realnych możliwościach jakie stwarzają ankiety – np. zmiana prowadzącego w przypadku źle prowadzonych zajęć, możliwość dopasowania sylabusu do potrzeb studentów.

2. Udostępnianie wyników ankiet ewaluacyjnych i sprawozdań z oceny własnej studentom. Studenci powinni mieć możliwość zapoznania się z takimi dokumentami np. wybierając kierunek studiów czy konkretne przedmioty prowadzone w ramach programu studiów. Budując wśród studentów świadomość, że wyniki z ankiet ewaluacyjnych są potem analizowane i wykorzystane tym samym zachęcimy ich do wypełniania ankiet.
3. Wprowadzenie ankiet dotyczących pracy administracji i infrastruktury. Na jakość kształcenia wpływ mają nie tylko zajęcia dydaktyczne, ale także obsługa administracyjna i infrastruktura otoczenia. Raporty, nie uwzględniające tych zagadnień, mogą okazać się niewystarczające do poprawy jakości kształcenia na wizytowanym kierunku.
4. Podział w monitorowaniu losów zawodowych absolwentów na konkretnie kierunki. Z punktu widzenia kandydatów na konkretne kierunki studiów istotny jest los absolwentów konkretnego kierunku, a nie wydziału. Między osobami, które ukończyły inne kierunki, mogą też występować znaczące różnice w odpowiedziach, więc warto je rozróżnić.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Pozytywne strony

1. Dynamiczny rozwój naukowy kadry: pozyskiwane granty, staże i stypendia; rozwijające się sieci współpracy z krajowym i międzynarodowym środowiskiem socjologicznym; organizacja z sukcesem XVI Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego; własne punktowane czasopismo naukowe („Miscellanea Anthropologica et Sociologica”) o kilkunastoletniej tradycji;
2. Duży udział studentów w realizacji badań w trakcie procesu kształcenia; także we własnej Pracowni Realizacji Bada Społecznych UG
3. Dobra i intensywna współpraca z otoczeniem zewnętrznym (edukacja, kultura, sprawy społeczne, biznes, media, samorząd, organizacje pozarządowe);
4. Nowoczesny, dobrze wyposażony budynek (sale dydaktyczne, studio radiowe, sale komputerowe, własna biblioteka)
5. Bardzo dobra atmosfera studiowania: przyjazne, partnerskie relacje wykładowców ze studentami, liczne wydarzenia i projekty animacyjne i integracyjne

Negatywne strony

1. Trudność w realizacji większej elastyczności i dalszej indywidualizacji procesu kształcenia
2. Zbyt mała oferta zajęć obcojęzycznych
3. Niezadowolająca liczba studentów zagranicznych oraz brak wykładowców z zagranicy

Szanse

1. Powstanie studiów III stopnia w zakresie socjologii i wynikająca z tego możliwość włączenia doktorantów do życia naukowego i dydaktyki w IFSiD;
2. Rozwijająca się współpraca międzynarodowa i krajowa o charakterze naukowym, realizacja projektów NCN, MNiSW, MKiDN w IFSiD oraz międzynarodowych, a także wyjazdy na

stypendia zagraniczne, wzrost wymiany studenckiej oraz rosnąca aktywność w towarzystwach naukowych;

3. Wspólny instytut dla 3 kierunków i w budynku kilka kierunków studiów z zakresu nauk społecznych, co daje możliwość współpracy interdyscyplinarnej;

4. Wyposażenie w najbliższym czasie budynku w studio telewizyjne umożliwiające kształcenie studentów w zakresie dokumentacji filmowej;

5. Rozwijający się rynek pracy w Trójmieście i na Pomorzu, zainteresowany absolwentami o szerokiej wiedzy społecznej i wysokich kompetencjach społecznych.

Zagrożenia

1. Brak asystentów - młodych naukowców;

2. Przeciążenie pracowników obowiązkami naukowymi, dydaktycznymi, organizacyjnymi, biurokratycznymi;

3. Utrwalanie negatywnego obrazu nauk społecznych w przekazie medialnym i związane z tym zniechęcanie najbardziej ambitnych absolwentów szkół średnich do studiowania socjologii;

4. Niż demograficzny;

5. Szybko zmieniające się polityki w zakresie finansowania oraz kryteriów oceny szkół wyższych i naukowców oraz upowszechnianie się kultury indywidualizacji i ostrej konkurencyjności w nauce, poczucie niestabilności zatrudnienia na uczelniach i niepewności sytuacji finansowej uczelni.

Dobre praktyki:

- konsekwentne zmierzanie ku rozwojowi kadry naukowej w celu uzyskania w perspektywie kilku lat uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie socjologii;

- utrzymanie dotychczasowego, dobrego poziomu rekrutacji i dążenie do pozyskiwania bardzo dobrych absolwentów szkół średnich;

- budowanie dobrego wizerunku gdańskiej socjologii w środowisku lokalnym i regionalnym oraz w środowisku nauk społecznych w Polsce i za granicą;

- dalsze zwiększanie poziomu umiędzynarodowienia procesu kształcenia studentów i doktorantów oraz badań naukowych prowadzonych w IFSiD;

- kontynuowanie dużego udziału zajęć praktycznych w zakresie kształtowania kompetencji społecznych studentów socjologii oraz zdobywania, utrwalania i pogłębiania przez nich doświadczeń badawczych;